

**Huvudman**

Surahammars kommun  
katarina.forsman@surahammar.se

**Beslut**

Datum 2025-01-03

Dnr 2023:6611

Sida 1 (7)

## Ärendet

Tillsyn av grundskolan Bäckhammarskolan i Surahammars kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 12 februari 2024

## Beslut

### Föreläggande

#### Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Surahammars kommun en anmärkning avseende brister rörande garanterad undervisningstid. Surahammars kommun ska senast **måndag den 7 april 2025** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

### Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser lärare, elevhälsans kompetenser och särskilt stöd.

### Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till [skolinspektionen@skolinspektionen.se](mailto:skolinspektionen@skolinspektionen.se), eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:6611) i de handlingar som sänds in.

## Om ärendet

Skolinspektionen genomförde hösten 2023 en tillsyn av Bäckhammarskolan i Surahammars kommun. Tillsynen omfattade bestämmelser gällande lärare, garanterad undervisningstid, extra studietid, extra anpassningar, särskilt stöd, elevhälsans kompetenser och arbetet för trygghet och studiero.

Skolinspektionen beslutade den 12 februari 2024 att förelägga Surahammars kommun att senast den 19 september 2024 vidta åtgärder

för att avhjälpa brister rörande lärare, garanterad undervisningstid, särskilt stöd och elevhälsans kompetenser.

Surahammars kommun inkom den 16 september 2024 med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Den 20 december 2024 inkom huvudmannen med kompletterande information.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Surahammars kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

## Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen).

Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

## Anmärkning

### Garanterad undervisningstid

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av timplaner och scheman för årskurserna 1 till 6 på Bäckhammarskolan läsåret 2024/2025. Av timplanerna framgår att eleverna på låg- och mellanstadiet totalt får 36 timmar hem- och konsumentkunskap och att eleverna på lågstadiet får 48 timmar slöjd.

Det framgår även att Bäckhammarskolan slår ihop timmarna för de naturorienterande ämnena på alla stadier med ämnet teknik. Ämnet teknik syns heller inte i elevernas scheman.

#### Rättslig reglering

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6890 timmar (10 kap. 5 § skollagen).

Totalt garanterat antal timmar i låg- och mellanstadiet är 4 165 timmar (bilaga 1 till skolförordningen).

Bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1 till skolförordningen (9 kap. 3 § skolförordningen).

Av timplanerna för grundskolan framgår undervisningstiden i de olika ämnena på låg- och mellanstadiet. Ämnet hem- och konsumentkunskap ska ges sammanlagt 40 timmar under låg- och mellanstadiet. Ämnet slöjd ska ges 50 timmar under lågstadiet. Ämnet teknik är ett eget ämne och eleven ska ges 200 undervisningstimmar i teknik under grundskolan, varav 47 timmar på lågstadiet och 65 timmar på mellanstadiet. (bilaga 1 skolförordningen)

Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden (9 kap. 4 § skolförordningen).

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att det finns brister inom området garanterad undervisningstid. Visserligen får eleverna totalt något mer undervisningstid än vad timplanerna för grundskolan föreskriver. Men i ämnet hem- och konsumentkunskap på låg- och mellanstadiet har skolan lagt ut fyra timmar färre än vad timplanen föreskriver och i ämnet slöjd på lågstadiet har skolan lagt ut två färre timmar än vad timplanen för grundskolan föreskriver.

Av skolförordningens timplaner för grundskolan framgår den garanterade undervisningstiden i de olika ämnena på låg- mellan- och högstadiet. Att mindre undervisningstid än den garanterade undervisningstiden lagts ut utgör en brist. Att Bäckhammarskolan slår ihop de naturorienterande ämnena och teknikämnet försvårar redovisningen av hur många timmar huvudmannen har fördelat de olika ämnena. Det framgår således inte att eleverna i låg- och mellanstadiet får garanterad undervisningstid i teknik, vilket också utgör en brist.

### **Val av ingripande**

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Surahammars kommuns verksamhet vid Bäckhammarskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller garanterad undervisningstid i hem- och konsumentkunskap samt slöjd. Vidare framgår det inte att eleverna i låg- och mellanstadiet får garanterad

undervisningstid i teknik. Utredningen visar dock att det rör sig om mindre brister som går att åtgärda och kompensera inom läsåret. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela Surahammars kommun en anmärkning.

## Områden utan konstaterade brister

### Lärare

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Surahammars kommun har redogjort för hur arbetet med att rekrytera behöriga och legitimerade lärare inför läsåret 2024/2025 har gått. Bäckhammarskolan har inte lyckats anställa några behöriga och legitimerade lärare i ämnena svenska, engelska, musik, slöjd, hem- och konsumentkunskap, SO, NO, teknik och matematik.

Huvudmannen har inkommit med kopior på de annonser som har använts vid rekryteringarna av lärare samt en redovisning av vilka sökande som har funnits på varje utlyst tjänst. Anställningsavtal för de lärare som blev anställda på viss tid har också inkommit.

Rektorn förklarar i sin redogörelse att det har varit svårt att rekrytera och att de även detta läsår har tvingats anställa obehöriga lärare i ett flertal ämnen. Rektorn uppger att hen anser att dessa personer har tillräcklig kompetens och erfarenhet för att kunna undervisa. Huvudmannen har varit involverad och godkänt rekryteringen.

#### Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Som huvudregel får endast den som har legitimation anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning (2 kap. 20 § skollagen).

Om det inte finns någon som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning att tillgå inom huvudmannens organisation eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får som huvudregel bedriva undervisning under högst ett år i sänder (2 kap. 18 § skollagen).

Om en sådan person ska användas för att bedriva undervisning under längre tid än sex månader, ska huvudmannen först fatta beslut om detta (2 kap. 19 § skollagen).

### **Skolinspektionens bedömning**

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Surahammars kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller att eleverna ska undervisas av behöriga och legitimerade lärare. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

### **Särskilt stöd**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av huvudmannens redovisning framkommer att rektorn har informerat samtlig personal den 8 februari samt den 26 mars 2024 om hur personal kan anmäla till rektor när en elev kan vara i behov av särskilt stöd.

Vidare uppger huvudmannen att fem anmälningar till rektorn om utredning om särskilt stöd har inkommit.

Åtgärdsprogram med beslut om särskilt undervisningsgrupp för sju elever har inkommit. Av dessa framgår vilka ämnen eleven ska studera i den särskilda undervisningsgruppen och för vilken tidsperiod beslutet ska gälla. Vidare har 14 åtgärdsprogram inkommit. Av dessa framgår när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som ansvarar för att programmet följs upp och utvärderas.

Av de inkomna beslut om anpassad studiegång för fyra elever läsåret 2024/2025 framgår vilka ämnen eller delar av ämnen och i vilken omfattning som skolan har anpassat studietiden i förhållande till den garanterade undervisningstiden för eleven.

### **Rättslig reglering**

Om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga (3 kap. 7 § skollagen)

Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska eleven ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 7 § skollagen)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen (3 kap. 9 § skollagen).

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut om åtgärdsprogram för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om åtgärdsprogram innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (3 kap. 12 § skollagen).

### **Skolinspektionens bedömning**

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

### **Elevhälsans kompetenser**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av Surahammar kommuns redovisning framkommer att Bäckhammarskolan har en ny specialpedagog sedan november 2023. Skolan har tillgång till skolpsykolog en gång i månaden. Utöver det kan skolan få tillgång till mer tid. Förebyggande aktiviteter där skolpsykologen har deltagit är bl. a. psykologhandledning till pedagoger, rektorer och kuratorer; handledning kring Stopp min kropp (Rädda Barnens material);

ett NPF-projekt via SPSM; kartläggning och utredning inför If-diagnoser samt handledning och utbildning kring skolfrånvaro.

### **Rättslig reglering**

För eleverna i förskoleklass och grundskola ska det finnas tillgång till elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare (2 kap. 25 § skollagen).

### **Skolinspektionens bedömning**

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredare Anna Malmenfelt.

Utredare Anna Högfors Lindståhl har varit föredragande i ärendet.